

Information-Motivation-Behavioral Skills Program Improved Phosphate Binder Adherence in Patients with Chronic Hemodialysis*

Pattarawadee Jintana*, Aurawamon Sriyuktasuth, RN, DSN¹,

Kanaungnit Pongthavornkamol, RN, PhD¹, Naowanit Nata, MD²

Abstract

Purpose: To study the effect of Information-Motivation-Behavioral Skills (IMB) Program on phosphate binder adherence and serum phosphate level in hemodialysis patients.

Design: A randomized controlled trial.

Method: The IMB Model was employed to develop the study intervention. Seventy hemodialysis patients were randomly assigned into the experimental group (N = 35) and the control group (N = 35). The experimental group received the IMB program in addition to usual care for 4 weeks, while the control group received usual care and the phosphate binder user guide for self-study. Phosphate binder adherence was measured at baseline and at week 5. Serum phosphate level was measured at baseline and at week 13. The data were analyzed with descriptive statistics and independent t-test.

Main findings: Sixty nine subjects completed the study. At baseline, the experimental group and the control group were not significantly different. After the trial, the mean adherence score in the experimental group increased from 20.82 (SD = 2.93) to 24.55 (SD = 1.46), in the control group increased from 21.6 (SD = 2.13) to 22.37 (SD = 2.43). The findings showed that the level of adherence was significantly higher in the experimental group compared to the control group ($t = 4.535, p < .05$). However, the serum phosphate levels after the trial between the two groups showed no significant difference ($p > .05$).

Conclusion and recommendations: The program improved adherence to phosphate binder. Thus, it should be implemented in hemodialysis patients who have non-adherence to phosphate binder. Levels of serum phosphate should be followed up to assess the effectiveness of the program to reduce serum phosphate.

Keywords: information motivation behavioral skills, adherence to phosphate binder, hemodialysis

J Nurs Sci. 2016;34(2):92-101

Corresponding Author: Assistant Professor Aurawamon Sriyuktasuth, Faculty of Nursing, Mahidol University, Bangkok 10700, Thailand; e-mail: aurawamon.sri@mahidol.ac.th

* Master Student in Master of Nursing Science Program in Adult Nursing, Faculty of Nursing and Faculty of Graduate Studies, Mahidol University

¹ Faculty of Nursing, Mahidol University, Bangkok, Thailand

² Division of Nephrology, Department of Medicine, Phramongkutklao Hospital, Bangkok, Thailand

โปรแกรมการให้ข้อมูล เสริมแรงใจ และทักษะการรับประทานยา เพิ่มความสม่ำเสมอในการรับประทานยาจับฟอสเฟตในผู้ป่วยฟอกเลือด ด้วยเครื่องไตเทียม*

ภัทราวดี จันทนา* อรวมน ศรียุคศุทธ, DSN¹ คณินิจ พงศ์ถาวรสกุล, PhD¹ นาเวณิย์ นากา, MD²

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการให้ข้อมูล เสริมแรงใจ และทักษะการรับประทานยา ต่อความสม่ำเสมอในการรับประทานยาจับฟอสเฟต และระดับฟอสเฟตในเลือดในผู้ป่วยฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม

รูปแบบการวิจัย: การวิจัยเชิงทดลองแบบสุ่มและมีกลุ่มควบคุม

วิธีดำเนินการวิจัย: การศึกษาครั้งนี้ใช้แนวคิดการให้ข้อมูล เสริมแรงใจ และพัฒนาทักษะ เพื่อนำไปสู่การปรับพฤติกรรม เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยและการพัฒนาโปรแกรม ผู้ป่วยฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม 70 รายถูกสุ่มเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 35 คน กลุ่มทดลองได้รับการดูแลตามปกติร่วมกับโปรแกรมจากผู้วิจัยเป็นเวลา 4 สัปดาห์ ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการดูแลตามปกติและได้รับคู่มือการรับประทานยาจับฟอสเฟตไปศึกษาด้วยตนเอง ประเมินความสม่ำเสมอในการรับประทานยาก่อนและหลังการทดลองในสัปดาห์ที่ 5 และประเมินระดับฟอสเฟตในเลือดก่อนและหลังการทดลองในสัปดาห์ที่ 13 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติพรรณนาและ independent t-test

ผลการวิจัย: เมื่อสิ้นสุดการทดลองมีกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 69 ราย ก่อนการทดลองพบว่าทั้งสองกลุ่มมีลักษณะไม่แตกต่างกัน หลังการทดลองพบค่าเฉลี่ยความสม่ำเสมอในการรับประทานยาจับฟอสเฟตของกลุ่มทดลองเพิ่มขึ้นจาก 20.82 (SD = 2.93) เป็น 24.55 (SD = 1.46) ส่วนกลุ่มควบคุมเพิ่มขึ้นจาก 21.60 (SD = 2.13) เป็น 22.37 (SD = 2.43) โดยพบว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 4.535, p < .05$) อย่างไรก็ตาม ค่าเฉลี่ยระดับฟอสเฟตในเลือดหลังการทดลองของทั้งสองกลุ่มไม่มีความแตกต่างกัน ($p > .05$)

สรุปและข้อเสนอแนะ: โปรแกรมการให้ข้อมูล เสริมแรงใจและทักษะการรับประทานยาจับฟอสเฟตในผู้ป่วยฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมเพิ่มความสม่ำเสมอในการรับประทานยามากขึ้น ควรนำโปรแกรมนี้ไปประยุกต์ใช้ในผู้ป่วยฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมที่มีความไม่สม่ำเสมอในการรับประทานยาจับฟอสเฟต รวมทั้งศึกษาติดตามระดับฟอสเฟตในเลือดเพื่อประเมินประสิทธิผลของโปรแกรมต่อการลดระดับฟอสเฟตต่อไป

คำสำคัญ: การให้ข้อมูลเสริมแรงใจและทักษะ ความสม่ำเสมอในการรับประทานยาจับฟอสเฟต การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม

J Nurs Sci. 2016;34(2):92-101

Corresponding Author: ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรวมน ศรียุคศุทธ, คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล บางกอกน้อย กรุงเทพฯ, e-mail: aurawamon.sri@mahidol.ac.th

* นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่ คณะพยาบาลศาสตร์ และบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

¹ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

² หน่วยไต กองอายุรกรรม โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า